

Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Ministry of Education and Science of Ukraine
National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine
Bohdan Khmelnytsky National University at Cherkasy

**РОЗВИТОК ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ
СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА
В ПОСТНЕКЛАСИЧНІЙ ПАРАДИГМІ**

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції

**DEVELOPMENT OF
MODERN PEDAGOGIST'S PROFESSIONALISM
IN THE POST-NON-CLASSIC PARADIGM**

Materials
of International scientific-and-practical conference

м. Черкаси, 9 – 10 квітня 2019 року
Cherkasy, April 9 – 10, 2019

Черкаси – 2019
Cherkasy – 2019

УДК 378.091.12:005.6(063)

*Рекомендовано до друку науково-методичною комісією
Навчально-наукового інституту педагогічної освіти,
соціальної роботи і мистецтва
(протокол № 3 від 25.03.2019 р.)*

Рецензенти:

Вовк О. І. доктор педагогічних наук, завідувач кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови;

Пригодій М. А. доктор педагогічних наук, професор, завідувач лабораторії електронних навчальних ресурсів Інститут професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України

Розвиток професіоналізму сучасного педагога в постнекласичній парадигмі : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Черкаси, 9 – 10 квітня 2019 р. – Черкаси : Видавець Гордієнко Є. І., 2019. – 182 с.

У матеріалах збірника висвітлено оприлюднені на Міжнародній науково-практичній конференції результати наукових досліджень з таких проблем: концептуальні підходи до розвитку професіоналізму академічного й управлінського персоналу освітніх закладів; тенденції розвитку професіоналізму педагога і освітнього менеджера в національному та європейському контекстах; якість професійної підготовки у соціокультурному вимірі; розвиток професійної культури педагогів у формальній, неформальній, інформальній освітній діяльності; інноваційні теорії і практики розвитку професіоналізму в сучасному освітньому просторі.

Для викладачів закладів вищої освіти, освітніх менеджерів, науковців, здобувачів вищої освіти.

Матеріали опубліковано в авторській редакції.

©ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2019

©Колектив авторів, 2019

тів щодо якості освіти; перелік сформованих компетентностей у випускників; рівень навчальної успішності випускників; інформація про оплату за навчання; доступ студентів до освітніх послуг; якість викладання та навчання (<https://www.universitiesaustralia.edu.au/>)

У цілому, австралійське суспільство переконане, що зазначені урядові ініціативи, зокрема створення Агентства з якості та стандартів вищої освіти Австралії, сприяють усуненню обмежень на доступ до закладів вищої освіти молоді з різних соціальних верств населення, а також трансформації австралійських університетів, ураховуючи запит сучасного ринку освітніх послуг і ринку праці.

Література

1. O'Meara J. Australian teacher education reforms: reinforcing the problem or providing a solution? / James O'Meara // Journal of Education for Teaching: International research and pedagogy. - 2011. - № 37 (4). - P. 423-431.

2. Thomson, S., De Bortoli L., Nicholas M., Hillman K., Buckley S. Challenges for Australian education: Results from PISA 2009 / S. Thomson, L. De Bortoli, M. Nicholas, K. Hillman, S. Buckley. - Australian Council of Educational Research, 2011. - Retrieved from: <http://www.acer.edu.au/ozpisa/reports>

3. Schwab K. The Global Competitiveness Report 2018 / Klaus Schwab. - Geneva: World Economic Forum, 2018. - 671 p.

4. Commonwealth of Australia. Tertiary education quality and standards agency - Overview. Department of Education, Employment and Workplace Relations (DEWWR), 2011. - Retrieved from: <http://www.deewr.gov.au/HigherEducation/Policy/teqsa/Pages/Overview.aspx>

В. Г. Бондар

м. Черкаси, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Входження України до європейського освітнього простору супроводжується зростанням вимог до рівня професійної компетентності майбутніх вихователів та в цілому фахівців як гарантів конкурентоспроможності на ринку праці.

Сьогодення потребує від майбутніх фахівців вміння розв'язувати складні проблеми, приймати зважені та важливі рішення, критично ставитися до обставин, порівнювати альтернативні точки зору, постійно само розвиватися та самодосконалювати свої знання.

Із зростанням вимог до професійної підготовки педагогів постає гостра необхідність у пошуку нових підходів до підготовки майбутніх вихователів, які б володіли не лише комплексом знань і професійними вміннями та навичками, але й здатними швидко орієнтуватися в нових педагогічних досягненнях. Тому великого значення набуває підвищення ефективності навчання й якості знань, формування професійної компетентності, засобами інноваційних технологій та активних методів навчання, до яких і належить технологія розвитку критичного мислення (ТРКМ). [1, 21-22]

Американський філософ і педагог Джон Дьюї вважав, що критичне мислення виникає тоді, коли студенти починають займатися конкретною проблемою: «Тільки борючись із конкретною проблемою, відшуковуючи власний вихід зі сформованої ситуації, вони дійсно думають» [2].

На думку С. Терно, критичне мислення – це здатність використовувати певні прийоми обробки інформації, що дозволяють отримати бажаний результат. Це вміння робити логічні умово виводи, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати позитивні й негативні риси як отриманої інформації, так і самого розумового процесу [4].

У працях В. Сухомлинського звертається увага на те, що критичне мислення – це активне ставлення до явищ навколишнього життя, прагнення пізнавати і знати, системність, тобто цілеспрямований добір об'єктів пізнання, понять, висновків, гнучкість, самостійність, критичність. [3, 109].

Отже, критичне мислення – це здатність виділити проблему, яку необхідно розв'язати, самостійно знайти, обробити і проаналізувати інформацію, логічно побудувати свої думки, навести переконливу аргументацію, здатність мислити мобільно, обирати єдино вірне розв'язання проблем, бути відкритим для сприйняття думок інших, і одночасно принциповим у відстоюванні своєї позиції.

Метою технології розвитку критичного мислення є навчити такому сприйняттю навчального матеріалу, у процесі якого інформація, що дістає студент, розумілася би, сприймалася би з власним досвідом, і на її ґрунті формувалося би власне аналітичне судження.

Тому студент в ході застосування технології розвитку критичного мислення повинен навчитися:

- виробляти вміння працювати з інформацією, знаходити її, аналізувати, використовувати потрібну інформацію, а не просто її запам'ятати;
- бути здатним критично мислити, розв'язувати проблеми тощо;
- бути посередником у вирішенні міжособистісних та інших конфліктів;
- навчитися думати позитивно й активно. [3, 112-116]

Дана технологія являє собою педагогічну систему, спрямовану на розвиток у студентів аналітичного мислення.

Вирокистання такої технології на заняттях у ВНЗ передбачає поділити на три етапи, а саме:

Перший етап — ревокація — актуалізація пізнавальних процесів — «виклик». Цей етап має вирішити три завдання:

Опора на набуті знання, на досвід. Студентам пропонується згадати, що їм відомо з даного питання. Це спонукає їх аналізувати власні знання, спрямовувати пам'ять і мислення у потрібне рiчище. Одночасно визначається рівень і окреслюється коло знань, якими володіє студент і які згодом поповняться новими, коригуються помилки. Це важливо тому, що нові знання стають більш міцними, якщо вони засвоєні в контексті тих, які вже набуті. Тобто є основа для розуміння, засвоєння і більш тривалого збереження нових знань, виявляються помилки у тих, які є.

Студентів заохочують до активної діяльності. Навчання — має бути активною, а не пасивною діяльністю. Тому, для того, щоб студент свідомо і критично підходив до розуміння нової інформації, він має брати активну участь у процесі навчання, а для цього необхідно цілеспрямовано мислити, висловлювати думки власними словами, демонструвати свої знання. Отже, отримані знання виводяться на рівень свідомості і стають базою для засвоєння нових, інформація переосмислюється, а у пам'яті створюється ефективний зв'язок наявних і нових знань. Таким чином, особисті знання переходять на рівень самоусвідомлення, формується власна «схема» для мислення про певну тему чи ідею.

Формування інтересу до певного питання та розуміння мети його вивчення. Цілеспрямоване навчання більш ефективно ніж нецілеспрямоване. Однак існує

два типи цілеспрямованості: поставлена викладачем і обрана самостійно студентом. Мотивація навчальної діяльності знижується, якщо немає інтересу, тобто для підтримки пізнавальної активності студентів необхідно підтримувати його інтерес до теми, що вивчається.

Другий етап — усвідомлення — засвоєння змісту. Головним завданням етапу є підтримка зацікавленості, викладеної на першому етапі, стимулювання студентів і відстежування засвоєння нових знань. На цьому етапі проходить безпосереднє ознайомлення студента з новою інформацією через прослуховування лекцій, опрацювання тексту, перегляду фільму, виконання експерименту тощо.

Викладач стимулює діяльність студентів, заохочує такі засоби, як аналіз, синтез і порівняння.

Третій етап — осмислення (рефлексія). На даному етапі заняття відбувається осмислення студентами нового матеріалу, адаптація нових понять у власній системі знань, тобто зміна вже засвоєного уявлення та реструктуризація сформованих зв'язків, що «готує» місце для нової інформації.

На цьому етапі розв'язується два важливі завдання:

Спонукаючи студентів висловлювати своїми словами дістану інформацію, бо знання краще запам'ятовуються, якщо формуються у власному контексті.

Сприяти обміну ідеями між студентами. У результаті цього збагачується словниковий запас і активізується здібність до самоутвердження. [1, 25-30]

Отже, застосування технології розвитку критичного мислення у процесі підготовки майбутніх вихователів ЗДО сприяє формуванню професійно важливих якостей, а також постійному професійному розвитку, що збільшує рівень професійної компетентності та якості знань, умінь і навичок як фахівців на ринку праці.

Література

1. В. Буряк Формування у студентів критичного стилю мислення / В.Буряк // Знання. — 2007. — № 3. — С. 21-30.
2. Вукіна Н. Критичне мислення: як цього навчати / Н. В. Вукіна, Н. П. Дементієвська. — Х.: Вид. група «Основа», 2007.
3. Киянко-Романюк Л. Зарубіжна і національна практика розвитку критичного мислення в учнів і студентів / Л.А.Киянко-Романюк //Вища освіта України. — 2004. — № 4. — С. 109. — 113.
4. Л.Корінько Роль критичного мислення у формуванні учнівських компетенцій. Л. М. Корінько. — Харків: Основа, 2010. — 96 с

Н. М. Авшенюк	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В АВСТРАЛІЇ: АКТУАЛІТЕТИ ХХІ СТОЛІТТЯ	74
В. Г. Бондар	
ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	76
А. Ю. Вовкочин	
ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ЯК ВИМОГА КОМПЕТЕНТНІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ ПЕДАГОГА.....	78
В. М. Глазиріна, І. Д. Глазирін	
РЕЙТИНГ РІЗНОВИДІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ФІЗКУЛЬТУРНОГО ПРОФІЛЮ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЗВО У ПРОЦЕСІ ЇХ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	79
Т. К. Касьян, А. І. Полудень	
РИСУНОК ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	80
М. Курхан	
ФАКТОРИ, ОБУСЛАВЛИВАЮЩІЕ ЭФФЕКТИВНОСТЬ ОБУЧЕНИЯ	82
О. О. Теренко	
ПОЛІКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ У США І КАНАДІ	83
Я. С. Гасвець	
ОРГАНІЗАЦІЯ ЯКІСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	84
А. І. Медьниченко	
ЗМІСТ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	86
А. М. Хлипавка	
ФЕНОМЕН СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ПРАКТИК У КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ.....	88
РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ПЕДАГОГІВ У ФОРМАЛЬНІЙ, НЕФОРМАЛЬНІЙ, ІНФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	
Т. М. Демиденко	
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНИХ МЕТОДИК У СОЦІОКУЛЬТУРНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ	89